

KÜLGAZDASÁG

A tartalomból:

FENYŐVÁRI ZSOLT – VOSZKA ÉVA: Tulajdonosi szerkezet és vállalati teljesítmény – a Pick esete

BIEDERMANN ZSUZSÁNNA: A szuverén vagyon-alapokról

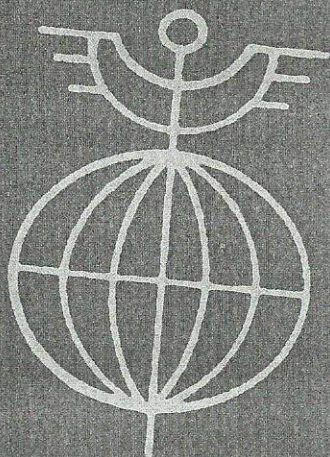
UHRIN ÁKOS – SCHUSZTER TAMÁS: Az USA Aid for Trade politikája

ÚJ KÖNYVEK: Mihályi Péter: A magyar gazdaság útja az adósságválságba, 1945–2013 (Csaba László)

Kiegyezéspárti magyarok. Lengyel László – Surányi György: Határátkelés – Beszélgetőkönyv (Karsai Gábor)

Hargita Árpádné: Vissza Európába – röggös úton. Egy közreműködő szemével (Becsky Róbert)

JOGI MELLÉKLET: VÖRÖS IMRE: Jogesetek az uniós állami támogatási jog köréből

LVII. évfolyam
2013/11–12

KOPINT Konjunktúra Kutatási Alapítvány

KÜLGAZDASÁG

A KOPINT Konjunktúra Kutatási Alapítvány folyóirata

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

Gács János (elnök)

MTA KRTK Közgazdaság-tudományi Intézet

Ádám Zoltán

a Külgazdaság volt főszerkesztője,
KOPINT-TÁRKI Zrt.

Antal László

Magyar Külkereskedelmi Bank Nyrt.

Bruszt László

European University Institute (Firenze)

Csaba László

Közép-Európai Egyetem, Budapesti Corvinus Egyetem

Csáki György

Szent István Egyetem

Halpern László

MTA KRTK Közgazdaság-tudományi Intézet, CEPR

Horváth Gyula

MTA KRTK Regionális Kutatások Intézete

Julius Horvath

Közép-Európai Egyetem

Kapás Judit

Debreceni Egyetem

Karsai Gábor

GKI Gazdaságkutató Zrt.

Köves András

KOPINT-TÁRKI Zrt.

Laki Mihály

MTA KRTK Közgazdaság-tudományi Intézet

Oblath Gábor

MTA KRTK Közgazdaság-tudományi Intézet,
ELTE Társadalomtudományi kar

Palócz Éva

KOPINT-TÁRKI Zrt.

Pete Péter

ELTE Társadalomtudományi Kar

Rába András

a Külgazdaság volt főszerkesztője

Richter Sándor

Bécsi Nemzetközi Gazdaságkutató Intézet (WIIW)

Schweitzer Iván

a Külgazdaság volt főszerkesztője

Szalavetz Andrea

MTA KRTK Világgazdasági Intézet

Tóth István György

TÁRKI Zrt.

Várhegyi Éva

Pénzügykutató Zrt.

A SZERKESZTŐSÉG: Landau Edit (főszerkesztő),

Rózsás Erika (szerkesztőségi titkár)

KÜLSŐ MUNKATÁRSÁK: Csaba László, Siklósi Ágnes (korrektor), Vince Péter

Jogi szerkesztők: Czigler Dezső Tamás, Horváthy Balázs, Raffai Katalin,
Szabó Sarolta

A folyóirat megjelenését a Magyar Nemzeti Bank és a „Budapest Bank az oktatásért és a magyar pénzügyi kultúráért” alapítvány támogatja.

TARTALOM

Fenyővári Zsolt – Voszka Éva: Tulajdonosi szerkezet és vállalati teljesítmény – a Pick esete

Biedermann Zsuzsánna: A szuverén vagyonalapokról

Uhrin Ákos – Schusztér Tamás: Az USA Aid for Trade politikája

ÚJ KÖNYVEK

Mihályi Péter: A magyar gazdaság útja az adósságválságba, 1945–2013
(Csaba László)

Kiegyezés párti magyarok

Lengyel László – Surányi György: Határátkelés – Beszélgetőkönyv
(Karsai Gábor)

Hargita Árpádné: Vissza Európába – rögzös úton.
Egy közreműködő szemével
(Becsky Róbert)

Abstracts of the Articles

KÜLGAZDASÁG
2013. évi tartalomjegyzéke

JOGI MELLÉKLET

Vörös Imre: Jogesetek az uniós állami támogatási jog köréből

Abstracts of the Articles

JOGI MELLÉKLET
2013. évi tartalomjegyzéke

*Minden kedves olvasónknak, szerzőnknek, anonim lektorunknak
kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánunk!*

Az USA Aid for Trade politikája

UHRIN ÁKOS – SCHUSZTER TAMÁS

*Az Amerikai Egyesült Államok – a világ legnagyobb bilaterális donor országaként – több szempontból is kiemelt szerepet tulajdonít a nemzetközi segélyezésnek, így az amerikai külpolitika egyik fontos alappillérenek tekinthető. Ennek ismeretében adódik a kérdés: az USA komplex segélyezési mechanizmusában az Aid for Trade – mint relative új típusú, kereskedelemspecifikus segélyezési rendszer – keretében juttatott segélyek mozgása mögött milyen érdekek húzódnak meg, és a vizsgált motivációk összhangban vannak-e az Aid for Trade alapvető célkitűzéseivel és gyakorlati megvalósulásával. A program központi célja ugyanis a fejlődő, de leginkább a legkevesbé fejlett országok helyzetének javítása a nemzetközi kereskedelembe történő beemelés segítségével. A felvetett kérdések megválaszolásához a szerzők a leíró statisztika, az egyutas varianciaanalízis és a korrelációs számítás statisztikai eszközrendszerére támaszkodva empirikus elemzést végeztek a 2002–2010 közötti időszakra, 133 segélyre jogosult ország bevonásával. A segélyezési csatorna motivációinak kiértékelése alapján megállapítható, hogy több esetben az Aid for Trade eredeti célkitűzései és azok gyakorlati megvalósulása között ellentmondás fedezhető fel. Ez pedig alapjaiban rengeti meg az Aid for Trade célrendszerét és prioritásait.**

Journal of Economic Literature (JEL) kód: F13, F35.

A globalizáció napjainkban rohamos sebességgel terjed. Világunk minden részletét áthatja, hatása tovagyűrűzik. A „világméretűvé válás” mára életünk elfogadott, szerves részévé vált, melynek következményeivel számolnunk kell. A globalizációs

* A szerzők köszönetet mondanak dr. Udvari Beátának a kutatás támogatásáért és a módszertani segítségért, valamint az anonim lektornak fontos megjegyzéseit.

Uhrin Ákos, PhD-hallgató, Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar, Pénzügyek és Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Intézete. E-mail cím: uhrin.akos@eco.u-szeged.hu

Schusztér Tamás, Pénzügy és számvitel BSc szakos hallgató, Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar, Pénzügyek és Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Intézete. E-mail cím: schusztut14@gmail.com

folyamat óriási mértékben alakította át az egyes országok kereskedelmét és gazdaságát is, a kialakult *interdependenciák* az évek során pedig mind inkább elmélytek. Annak ellenére tehát, hogy a Föld „zsugorodik”, az országok között kialakuló kölcsönös (akár szimmetrikus, akár aszimmetrikus) függések az elmúlt időszak kiszélesítették a *globális problémák* körét. A fejlett államok a fejlődő országok mutatkozó óriási mértékű elmaradottság és szegénység kérdését mint globális problémát kezdetben *multilaterális*, ma már azonban egyre inkább *bilaterális úton* próbálják segíteni (Szentés, 2002, Udvari, 2009).

Az Amerikai Egyesült Államok a világ legnagyobb bilaterális donor országal számos segélyezési szempontrendszer követve kíván a rászoruló országok segélyezésében részt venni. A segélyezés mögött meghúzódó motivációk azonban nemcsak országonként, hanem segélyezési keretrendszerek szerint is igen eltérőek lehetnek. Fontos tehát látnunk, hogy az egyes segélyezési csatornák milyen motivációk és érdekek alapján mozognak. Ezek közül az Aid for Trade támogatási program az USA-nál több szálon futó, összességében mégis jól körülhatárolt segélyezési politikájában a kereskedelemre gyakorolt pozitív hatásai alapján kiemelkedik.

Jelen cikk célja annak vizsgálata, hogy az USA-ból kiáramló Aid for Trade – mint relative új típusú, kereskedelemspecifikus segélyezési rendszer – keretében juttatott segélyek mozgása mögött milyen érdekek és motivációk húzódnak meg, illetve hogy ezek megvalósítása mennyiben felel meg a segélyprogram alapvető célkitűzéseinek. A téma aktualitását több tényező is indokolja: bár az USA támogatási motivációk kapcsolatban már számos szakirodalom született, továbbra is nyitott kérdés, hogy az Aid for Trade központi célkitűzései és gyakorlati megvalósulása összhangban vannak-e, vagy visszásságok tapasztalhatók. A segélyezési forma fiatalága miatt a motivációk elemzésével a szakirodalom csak a közelmúltban kezdett el foglalkozni, így a felvetett kérdéseknek nincs kiterjedt magyar nyelvű irodalma. A kérdés megválaszolásához a szakirodalmi áttekintésen túl statisztikai adatelemzést is végzünk, amelynek során 133 fejlődő ország bevonásával (a leíró statisztika eszköztárán felhasználva variancia- és korrelációelemzéssel tárjuk fel a legfontosabb motiváló erőket.

A tanulmány első részében az Amerikai Egyesült Államok szemszögéből vizsgáljuk meg a segélyezés áramlásának mozgatórugóit, ezt követően empirikus kutatási módszertanát és statisztikai vizsgálatunk eredményeit mutatjuk be.

Már itt le kell szögeznünk, hogy a cikkben az OECD Fejlesztési Támogatási Bizottsága (Development Assistance Committee – DAC) által használt segélyfogalmat használjuk. E szerint külföldi segélynek (azaz külföldi segítségnyújtásnak) minősül minden olyan pénzügyi és technikai segítségnyújtás, átadott árucikk, am-